

รายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ
ตามกรอบตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติราชการระดับกอง/สำนักด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน
สำหรับรอบการประเมินที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (เมษายน ๒๕๖๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕)

ชื่อ : นางพรทิพย์ สวนขำนิ
ตำแหน่ง : นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
สังกัด : สถานีพัฒนาที่ดินระนอง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑
หัวข้อการพัฒนาความรู้: การฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-Training) กรมพัฒนาที่ดิน
หลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน
ระยะเวลา : วันที่ ๘ เมษายน – ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕
สรุปสาระสำคัญ

๑. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการตรวจสอบดินและการแปลผลวิเคราะห์ดินทาง
การเกษตร

๒. เนื้อหาสาระที่สำคัญ

๒.๑ ความสำคัญของการวิเคราะห์ดิน

การวิเคราะห์ดินทำให้ทราบถึงปริมาณธาตุอาหารในดินและความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อ
เป็นพื้นฐานและแนวทางในการใช้ปุ๋ยและการปรับปรุงดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ทำ
ให้เราารู้สภาพดิน สถานะธาตุอาหารในดิน สาเหตุและปัญหาของดิน ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการ
ปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งจะส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น และส่งผลดังนี้

- สภาพดินเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช
- การลงทุนไม่สูญเปล่า/คุ้มค่า
- ผลผลิตเพิ่มขึ้น
- การใช้ประโยชน์ที่ดินมีความยั่งยืน

หากไม่มีการวิเคราะห์ดิน จำทำให้ไม่ทราบแนวทางและวิธีการในการแก้ปัญหาดินอย่าง
ถูกต้อง และส่งผลกระทบต่อการผลิตพืช ดังนี้

- สภาพดินไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช
- การลงทุนสูญเปล่า ไม่คุ้มค่า
- ผลผลิตต่ำ
- การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่มีความยั่งยืน

๒.๒ การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ยและสิ่งปรับปรุงดิน

การเก็บตัวอย่างพืช มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อวินิจฉัยการขาดแคลนธาตุอาหารพืช
- เพื่อตรวจสอบระดับความเข้มข้นของธาตุอาหารพืชตลอดฤดูกาลปลูก
- เพื่อคาดคะเนการขาดธาตุอาหารและผลผลิตที่จะได้รับ

การเก็บตัวอย่างน้ำ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของน้ำ โดยมีข้อพิจารณา คือ ต้องทราบชนิดและลักษณะของแหล่ง เช่น น้ำดี น้ำเสีย อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ลำธาร หรือบ่อน้ำ

การเก็บตัวอย่างปุ๋ยเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหาร

๑) ปุ๋ยหมัก ต้องเป็นปุ๋ยหมักที่มีการหมักอย่างสมบูรณ์แล้ว มีลักษณะดังนี้

- อุณหภูมิในกองลดลงเท่ากับภายนอกรอบๆ กองปุ๋ย
- สีของวัสดุเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำ มีลักษณะอ่อนนุ่มและเปื่อยยุ่ย
- ไม่มีกลิ่นเหม็นฉุนของก๊าซต่างๆ

๒) ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเหลว ต้องผ่านกระบวนการหมักที่สมบูรณ์แล้ว มีลักษณะดังนี้

- มีการเจริญของจุลินทรีย์น้อยลง
- กลิ่นแอมโมเนียลดลง
- ไม่ปรากฏฟองก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
- ได้ของเหลวสีน้ำตาล

การเก็บตัวอย่างปฐมนิเทศทางการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด กรดจัด รายการวิเคราะห์ประกอบด้วย pH Moisture CCE CaO MgO และ Particle size

การเก็บตัวอย่างดิน เพื่อการวิเคราะห์สำหรับการปลูกพืช หลักการเก็บตัวอย่างดินจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ดินและการศึกษา

- เพื่อประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินใช้เป็นแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยและการจัดการดินที่เหมาะสม
- เพื่อการวิจัยทางการเกษตร

๒.๓ แนะนำการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม การแปลผลและรายงานผลการวิเคราะห์ดิน ลักษณะและความสำคัญของชุดตรวจสอบดินภาคสนาม

ชุดตรวจสอบดินภาคสนามประกอบไปด้วย ชุดตรวจสอบความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH Test Kit) และชุดตรวจสอบปริมาณธาตุอาหารหลัก (NPK Test Kit) และชุดตรวจสอบค่าความเค็มของดิน (Saline Soil Test Kit) มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- เพื่อเป็นการตรวจวิเคราะห์ดินอย่างง่าย และรวดเร็ว สามารถนำผลวิเคราะห์ดินไปใช้ในการประเมินสมบัติของดินและความอุดมสมบูรณ์ของดินได้ในเบื้องต้น
- เพื่อให้เกษตรกร นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ นำผลวิเคราะห์ดินใช้ในการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้อย่างเหมาะสมและทันฤดูกาลเพาะปลูก

ข้อดีของการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม

- วิธีวิเคราะห์ง่าย ไม่ซับซ้อน
- ใช้เวลาในการตรวจวิเคราะห์น้อย
- ชุดอุปกรณ์ใช้งานง่าย สะดวก และราคาไม่แพง
- การใช้งาน ผู้ใช้งานไม่ต้องมีความชำนาญเกษตรกรสามารถตรวจสอบดินได้เองสามารถพกพาไปใช้งานในภาคสนามได้

๒.๔ ช่องทางการบริการวิเคราะห์ดิน

สามารถติดต่อได้หลากหลายช่องทาง ได้แก่

- ๑) สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ๒๐๐๓/๖๑ ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
- ๒) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ – ๑๒
- ๓) สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๗ จังหวัด
- ๔) หมอดินอาสาทั่วประเทศ
- ๕) ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์

๓. ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิเคราะห์ดินจัดเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งของกรมพัฒนาที่ดินในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ได้แก่ เกษตรกร นักวิชาการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยมีทั้งการบริการวิเคราะห์ดินในห้องปฏิบัติการ การวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่ และการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม ข้อมูลรายงานผลวิเคราะห์ดินที่ผู้รับบริการได้รับนั้น จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้

๔. ประโยชน์ที่ได้รับที่ได้รับจากการฝึกอบรม/การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

☒ ต่อตนเอง

- สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการแนะนำเกษตรกรเพื่อพัฒนาและปรับปรุงบำรุงดิน ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้

☒ ต่อหน่วยงาน

- บุคลากรของกรมพัฒนาที่ดินได้รับความรู้ด้านการวิเคราะห์ดิน

ลงชื่อ.....*พรทิพย์*.....ผู้รายงาน

(นางพรทิพย์ สอนขำนิ)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

วันที่ ๑๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงชื่อ.....*[Signature]*.....ผู้บังคับบัญชา

(นายอัมพร พวงพาว)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินระนอง

วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นางพรทิพย์ ส่วนขำนิ

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(LDD e-Training)

หลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน

รุ่นที่ ๒/๒๕๖๕ : พฤษภาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๕

มีผล ๒๕๖๕

(นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ)
รองอธิบดีด้านบริหาร

สาขาเกษตร

นางพรทิพย์ ส่วนขำนิ
(นางพรทิพย์ ส่วนขำนิ)